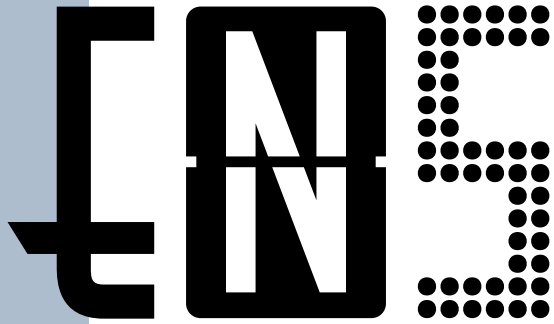

EL NOU SANTPOLENC

Juliol
2022

#107

EN PORTADA

LA PROMOCIÓ TURÍSTICA AL SANT POL DEL SEGLE XX

Pàgs. 11-15

Pandèmia...? Quina pandèmia?

Entrem de ple a l'estiu i lluny sembla que quedin els dies de restriccions i mascaretes imposades. Platges plenes des de fa setmanes, afluència massiva de gent als esdeveniments que es van programant, terrasses i restaurants a ple rendiment, gran quantitat de turistes pels carrers... són alguns dels indicadors que evidencien que hom desitjava recuperar els hàbits socials anteriors al març del 2020. Tan sols les visites als centres hospitalaris o a les farmàcies ens recorden que venim de la que possiblement hagi estat l'etapa més negra com a societat dels darrers 40 anys. De totes maneres, cal tenir present que la Covid segueix entre nosaltres i que, si bé la immunització a gran escala sembla que ha donat bon resultat, el nombre de casos segueix essent elevat.

En aquest ENS d'estiu us proposem fer una retrospectiva del turisme a Sant Pol de Mar, un sector que sempre ha tingut un pes important en la vida social del municipi. I no us perdeu tampoc la correspondència fins ara inèdita que publiquem del Doctor Furest amb l'Ajuntament de finals dels anys 30, i que ens dóna informació de la mala relació que aquest destacat personatge va mantenir amb el govern municipal en la seva darrera etapa vital.

Pel que fa a l'entitat, A Tot Drap és qui protagonitza l'ENS més refrescant de l'any gràcies a la seva activitat sempre vinculada al mar, les embarcacions i a la preservació de la memòria del passat pesquer de Sant Pol.

A més, també ens fem ressò de les xifres de població santpolenca que resideix a l'estranger i us proposem conèixer una mica més la nostra Jutgessa de Pau, que acaba de renovar el càrrec quan es compleixen 10 anys del seu primer nomenament.

Bon estiu!

ENS

Dipòsit legal
B-24263-93

Edita
Ajuntament
de Sant Pol de Mar

Coordinació
Marc Vidal (Regidoria
de Comunicació)

Disseny i maquetació
www.mutudesign.com
(Gina Rodríguez)

Impressió
Impremta Pagès

Fotografia
Arxiu Ajuntament
Sant Pol de Mar, Arxiu
Municipal i Arxiu Pere
Sauleda

Distribució
Malalts de Bústia

Publicitat
ens@santpol.cat
93 760 01 52

Ajuntament
de Sant Pol de Mar
Plaça de la Vila, 1
08395 Sant Pol de Mar
Tel. 93 760 04 51
www.santpol.cat

Facebook/Twitter/
Instagram/Youtube:
@ajsantpol

Imprès en paper
100% ecològic

Tirada
4.000 exemplars

Cost unitari
0,96€

TELÈFONS D'INTERÈS

Arxiu Municipal
93 780 33 38

Biblioteca Can Coromines
93 760 45 44

Ca l'Arturo
93 760 30 06

Consultori Local
Sant Pol de Mar
93 760 48 18

Llar d'infants Pi del Soldat
93 760 10 72

Oficina d'Atenció
a la Ciutadania (OAC)
Tel: 93 760 04 51

Oficina Turisme
93 760 45 47

Polícia Local
93 760 05 19
Emergències: 609 306 609

Ràdio Sant Pol
93 760 46 46

Serveis Socials Municipals
93 760 09 09

**TENS QUEIXES SOBRE
L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA?**

Contacta amb el Síndic de Greuges:
900 124 124 / sindic@sindic.cat
www.sindic.cat

Sumari **EN**

REPORTATGE

4
LES CARTES DEL DOCTOR
FUREST A L'AJUNTAMENT
DE SANT POL

EN PORTADA

11
LA PROMOCIÓ
TURÍSTICA AL
SANT POL DEL
SEGLE XX

ENTITATS

16
A TOT DRAP

ENTREVISTA

18
MARIA PILAR
MARQUÈS,
10 ANYS COM
A JUTGESSA
DE PAU

REPORTATGE

20
SANTPOLENCES
RESIDENTS A
L'ESTRANGER

EL PER QUÈ DEL SEU NOM

22
ELS CARRERS
DE SANT POL

L'EXPOSICIÓ DEL MUSEU

27
SO DE(L) FONTS

RECOMANACIONS LITERÀRIES

28
VA DE LLIBRES

OPINIÓ

29
L'ESPAI
DEL LECTOR

TRIBUNA POLÍTICA

30

Tens un comerç i vols veure aquí el teu anunci?

Posa't en contacte amb ens@santpol.cat

Tarifes i condicions segons el preu públic contemplat a l'Ordenança General de preus públics Municipals.

LES CARTES DEL DOCTOR FUREST A L'AJUNTAMENT DE SANT POL (1937-1938)

Modest Furest
Roca

Cristina Bosch i Prat

Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar

El Doctor Furest va ser un metge higienista, cèlebre fundador del Vichy Catalán de Caldes de Malavella, però va ser, sobretot i al llarg de la seva vida, un santpolenc. Algú que estimava el nostre poble i va dedicar moltes de les seves energies a millorar-lo. És poc coneguda la darrera etapa de la seva vida, en què la guerra el va deixar sense res i va acabar pidolant un subsidi, per poder viure amb dignitat. Descubrim les cartes que va escriure a l'Ajuntament de Sant Pol, fins ara inèdites.

Modest Furest i Roca va néixer a Sant Pol l'any 1852, en el si d'una família de pescadors benestant, dedicada al comerç de cabotatge i a la fabricació de tints per a mitges. Això li va permetre estudiar la carrera de medicina i, amb l'esperit de fer el bé comú, posà la seva pràctica al servei dels corrents moderns de l'època. Destacà en el camp de la hidroteràpia, la homeopatia i la higiene social, de manera que l'aire pur, el sol, l'exercici i l'alimentació eren pilars dels seus tractaments.

Es casà amb Mercè Tapis Plaja, filla d'uns importants comerciants de teixits de Girona, fet pel qual s'hi traslladà a viure des de ben jove. Gran part de la seva vida la va passar a cavall entre Girona, on exercia de metge, i Caldes de Malavella, on va fundar la planta embotelladora i el Balneari *Vichy Catalán*, empreses d'èxit, que segueixen funcionant a dia d'avui. Malgrat això, sempre va tenir molt presents la seves arrels santpolenques i no va perdre mai la vinculació amb la nostra vila.

Com a metge higienista, va lluitar per la millora de les condicions sanitàries de Sant Pol, denunciant l'existència d'aigües estancades, l'abocament de deixalles en llocs públics i la cria de porcs a l'interior del casc urbà. També va aconseguir que l'Ajuntament prohibís la conducció de cadàvers a braços, davant els perills que això suposava per la salut.

L'any 1918 Furest tornà a Sant Pol per quedar-s'hi. Amb 66 anys i una bona posició econòmica, fruit dels èxits del *Vichy*, es proposava treure partit turístic i terapèutic a la nostra vila. Segons ell, Sant Pol disposava d'excel·lents condicions per convertir-se en un notable centre d'estiueig, una activitat que en aquell moment estava força relacionada amb l'objectiu de mantenir o millorar

la salut. Fou llavors quan inicià el projecte d'urbanització del passeig de *La Punta*, que encarregà a l'arquitecte Ignasi Mas Morell. Amb la inclusió de banys, cinema, hotels i altres centres d'esbarjo, Furest pretenia canviar la fesomia de la població, prenent l'exemple dels pobles de la Costa Vermella francesa, al sud del Rosselló. L'edifici més emblemàtic va ser l'*Amor Social*, amb cafè, teatre, cinema, sala de conferències i restaurant.

També endegà la construcció de l'*Hotel Solàrium*, un centre helioterapèutic, amb l'objectiu de potenciar les teràpies naturistes i el poder curatiu dels rajos de sol, que malauradament no va arribar a ser inaugurat. No obstant això, tothom a Sant Pol coneix el lloc on era com a "Barri de l'Hotel".

Conservador i catòlic, Furest va estar en desacord amb les polítiques laïcistes, propugnades des de l'esquerra durant la Segona República, però això no li va impedir col·laborar amb l'Ajuntament, sempre que fos en benefici de Sant Pol. El juliol de 1936 esclatà la Guerra Civil i poc després li foren confiscades gairebé totes les seves propietats. A Caldes l'empresa *Vichy Catalán* i el

Hotel Solàrium
(1936)

Balnari, que va ser convertit en clínica militar. A Sant Pol se li va incautar la important horta de *Can Tuietes*, el cafè i restaurant de *L'Amor Social* i l'*Hotel Solàrium*.

Ja fos pel seu desengany amb el consistori santpolenc o bé per motius de seguretat, Furest va decidir instal·lar-se a Calella, on va enfrontar l'etapa més amarga i difícil de la seva vida. Desprovist de totes les propietats que li aportaven ingressos, va arribar a passar gana. Davant la situació de penúria econòmica i física en què quedà, el juliol de 1937 envià una carta de súplica, demanant la reposició de les propietats incautades, a la *Comissió de Responsabilitats de Sant Pol*. En aquell moment, segons ell mateix, només

comptava amb 150 pessetes mensuals, procedents d'una pensió que li concedia un comitè, d'un ajut del Consell d'empresa del *Vichy Catalán*, i una altre ajut del cos de carrabiners. Furest considerava aquests diners insuficients per cobrir les necessitats d'ell i de la persona que en tenia cura, ja que la seva esposa havia mort. La *Comissió de Responsabilitats* li denegà el cas, tot i que Furest els recordà que al juliol de 1936, havent esclatat ja la revolució, havia ofert 18.000 pessetes, quan se li va demanar ajut financer per tal de fer millores a Sant Pol.

Davant la negativa, Furest no va deixar d'insistir i va escriure un seguit de cartes, dirigides a l'Ajuntament de Sant Pol, demanant l'atorgament d'un subsidi, que

Senyor President del Ajuntament de Sant Pol de Mar.

Senyor President: espero un dia poguer fer pública la negociació de subsidi a aquest fill de Sant Pol de mar, d'edat 85 anys fets i a qui teniu incautadas varias fincas a S. Pol de Mar.

Espero quelcom més y basta; injusta Corporació Municipal de Sant Pol de Mar.

*Modest Furest i Roca
Calella, 4 de desembre de 1937*

*Senyor President del Ajuntament
de Sant Pol de Mar.*

*Senyor President:
espero un dia poguer
fer pública la negociació de
subsidi a aquest fill de
Sant Pol de mar, d'edat
85 anys fets i a qui teniu
incautadas varias fincas
a S. Pol de Mar.*

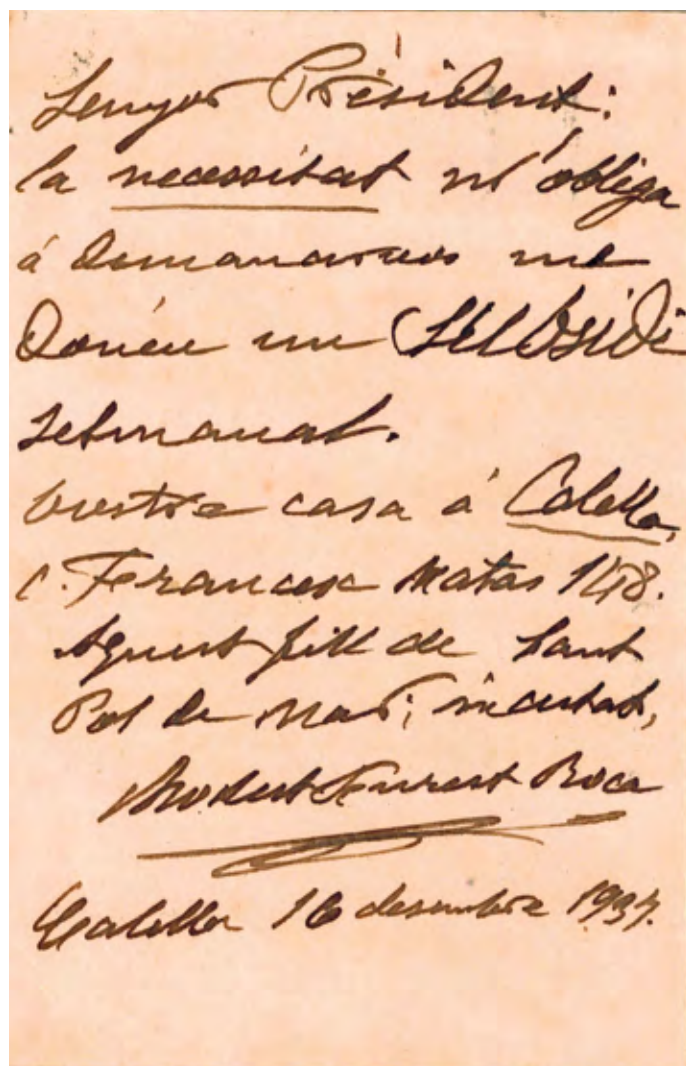
*Espero quelcom més.
Y basta; injusta Corporació
Municipal de
Sant Pol de Mar.*

Modest Furest i Roca

Calella 4 de desembre 1937.

**JA FOS PEL SEU
DESENGANY AMB
EL CONSISTORI
SANTPOLENC O
BÉ PER MOTIUS
DE SEGURETAT,
FUREST VA
DECIDIR
INSTAL·LAR-SE
A CALELLA, ON
VA ENFRONTAR
L'ETAPA MÉS
AMARGA I DIFÍCIL
DE LA SEVA VIDA**

li permetés acabar els seus dies amb dignitat. Les primeres que conservem daten de finals de 1937 i Furest, visiblement enfadat, protestava per la incautació de les

Senyor President:
la necessitat m'obliga
 a demanar-vos me
 doneu un subsidi
 setmanal.
 Vostra casa a Calella,
 C. Francesc Matas 148.
 Aquest fill de Sant
 Pol de Mar; incautat,
 Modest Furest Roca
 Calella 16 desembre 1937.

Senyor President:

la necessitat m'obliga a demanar-vos me doneu un subsidi setmanal.

Vostra casa a Calella,
 C. Francesc Matas, 148.

Aquest fill de Sant Pol de Mar;
 incautat,

Modest Furest i Roca
 Calella, 16 de desembre de 1937.

seves propietats.

A la següent va utilitzar un to molt més conciliador, potser esperant que, d'aquesta manera, accedirien a la seva petició.

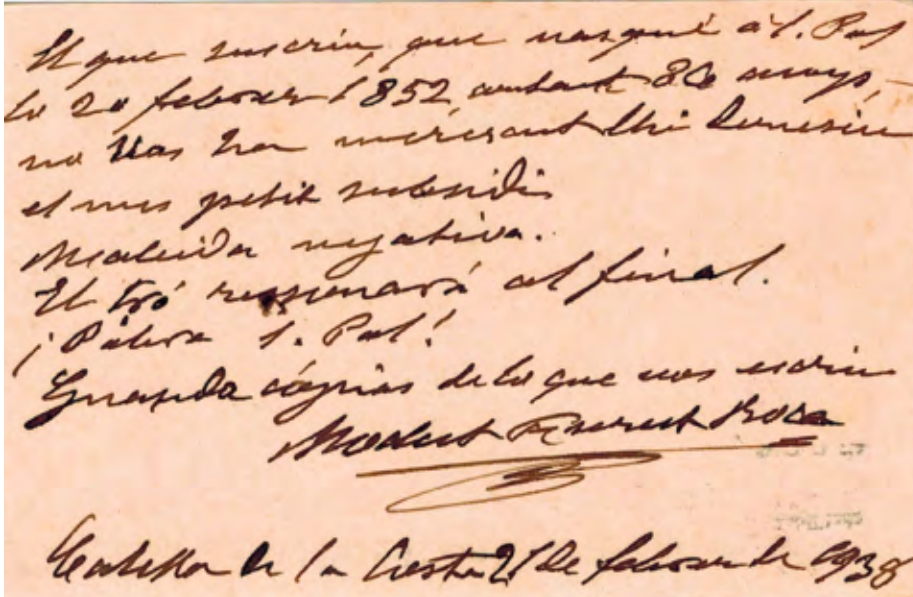
L'Ajuntament, en temps de guerra, tenia moltes problemàtiques per atendre i hi havia una important divisió política. De fet, un dels primers desacords, que derivà en confrontació, fou, precisament, la municipalització dels locals de *La Punta* i, en especial de *l'Amor Social*. El local estava regentat per Josep Mestres, arrendatari del Doctor Furest i president local d'Esquerra Republicana. Aquest grup va mantenir sempre una total oposició a la incautació, perquè entenien que calia respectar el contracte privat

Passeig del
 Doctor Furest
 (dècada del 1950)

existent entre el treballador, que explotava el cafè, i l'ex-propietari. Malgrat això, la majoria socialista tirà endavant la municipalització, que es va fer efectiva el 6 de desembre de 1936, amb 6 vots favorables, davant dels 3 contraris d'ERC.

Furest mai va deixar de protestar contra el que considerava una autèntica inijustícia, haver de malviure, després de tot el que ell havia fet pel seu Sant

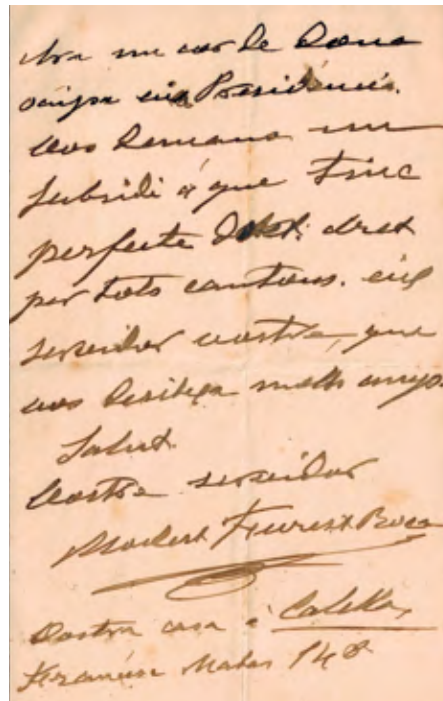
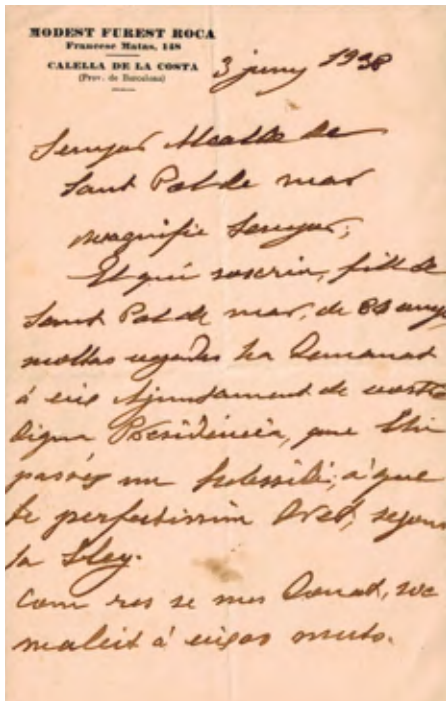

El que subscriu, que nasqué a S. Pol lo 20 de febrer 1852, contant 86 anys, no vos ha merescut l'hi donessiu el més petit subsidi.

Maleïda negativa.
El tro ressonarà al final.
¡Pobra S. Pol!

Guarda copias de lo que vos escriu,
Modest Furest i Roca
Callela de la Costa, 21 de febrer de 1938

Pol, que tant estimava. En no obtenir la resposta que buscava, va créixer la seva impotència i el llenguatge adquirí un pretès to d'amenaça, que, és evident, que no va tenir cap mena d'efecte sobre els receptors les missives, que van seguir ignorant les seves súpliques.

3 de juny 1938

Senyor Alcalde de Sant Pol de Mar
Magnífic Senyor,

El que suscriu, fill de Sant Pol de Mar, de 86 anys, moltes vegades ha demanat a eix Ajuntament de vostra digna Presidència, que l'hi passés un subsidi, a que té perfectíssim dret, segons la Lley.

Com res se m'és donat, sóc maleït a eixes.

Ara un cor de dona ocupa eixa Presidència.

Vos demano un subsidi a que tinc perfecte dret, dret per tots cantons. Eix servidor vostre, que vos desitja molts anys.

Salut

Vostre servidor,
Modest Furest i Roca

Vostra casa a Callela,
Francesc Matas, 148

Malehits sigan
aquells que me negan
Subsidi, al que per
la llei, tinc perfecte
dret; als 86 anys.
Calella 7 juny 1938.
Modest Furest Roca

FUREST MAI VA DEIXAR
DE PROTESTAR CONTRA
EL QUE CONSIDERAVA
UNA AUTÈNTICA
INJUSTÍCIA, HAVER DE
MALVIURE, DESPRÉS DE
TOT EL QUE ELL HAVIA
FET PEL SEU SANT POL,
QUE TANT ESTIMAVA

Malehits sigan aquells que me negan
subsidi, al que, per la llei, tinc perfecte
dret; als 86 anys.

Calella, 7 juny 1938.
Modest Furest Roca

Furest, fins i tot, afirmava guardar còpies de totes aquelles
cartes, per poder demostrar el que entenia com un
veritable despropòsit. Com a fill de Sant Pol, considerava
que tenia dret al subsidi demanat i va arribar a maleir
aquells qui li denegaven.

MODEST FUREST ROCA
Francesc Batas, 148
CALELLA DE LA COSTA
(Prov. de Barcelona)

5 juliol 1938

Magnífic Senyor Alcalde
de Sant Pol de mar.

Magnífic Senyor:
Tinc manat que millori
la alimentació.

Per fer-me amb medis,
demano la gràcia de que
eix Municipi me compri
l'Arca de ferro bona que
tinc.

Mides. altura, 85 centímetres
Amplada, 62"
Fondo, 63"

Per base una igual de
fusta forta.
Esperaré la acceptació
y pago 8 dias.

Salut.

Vostre servidor
Modest Furest Roca

5 juliol 1938

Magnífic Senyor Alcalde de Sant Pol de
Mar.

Magnífic Senyor:

Tinc manat que millori la alimentació.

Per fer-me amb medis, demano la
gràcia de que eix Municipi me compri
l'Arca de ferro bona que tinc.

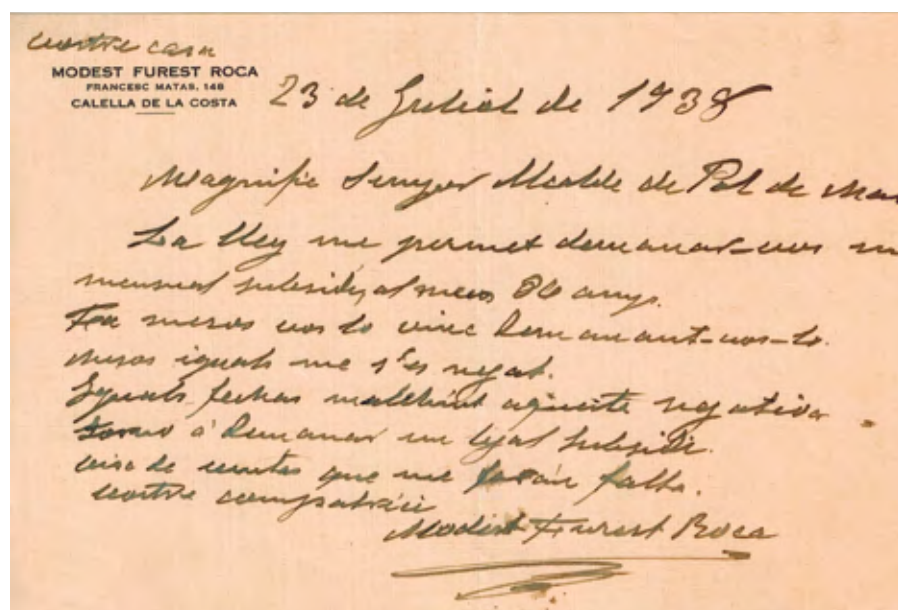
Mides. Altura, 85 centímetres
Amplada, 62"
Fondo, 63"

Per base una igual de fusta forta.
Esperaré la acceptació y pago 8 dias.

Salut

Vostre servidor
Modest Furest i Roca

Les cartes esdevenien, cada vegada, més desesperades. A la penúltima insinuava que passava gana i oferia a l'Ajuntament que li donés els diners a canvi d'un objecte de valor de què disposava: una arca de ferro.

23 de juliol de 1938

Magnífic Senyor Alcalde de Pol de Mar

La lley me permet demanar-vos un mensual subsidi, als meus 86 anys.

Fa mesos vos lo vinc demanant-vos-lo. Mesos iguals me s'és negat.

Iguals fechas malehint aquesta negativa.

Torno a demanar un legal subsidi. Visc de comtas que me faran falta.

Vostre compatrici,
Modest Furest Roca

PER ELL ERA,
SEGURAMENT,
LA VILA MÉS
BONICA DEL
MÓN I VOLIA
QUE TOTHOM
LA VEIÉS AMB
ELS SEUS
ULLS

La darrera carta que conservem és de l'estiu de 1938. Furest demanava per enèsima vegada el subsidi mensual al qual creia tenir dret, però que mai no va arribar. Tant religiós com era, fins i tot va treure el *Sant* del davant del nom del nostre poble, que durant la Guerra s'anomenava *Pol de Mar*.

A les missives, Furest demanava que es fes pública la negativa del subsidi per part de l'Ajuntament de Sant Pol. Massa tard, gairebé 90 anys després, fem realitat el seu desig: donar a conèixer les seves súpliques, mai escoltades, i denunciar la situació de precarietat que va viure al final de la seva vida, quan era un ancià i era més vulnerable. Acabada la guerra, Furest inicià els tràmits per recuperar les seves propietats, però va morir a Calella, víctima d'una grip, el 24 de març de 1939.

Sant Pol no va saber acomiadar com es mereixia un home que va estimar de debò el nostre poble i que va procurar, amb la seva empenta i els mitjans de què disposava, fer-ne un lloc millor. Per ell era, segurament, la vila més bonica del món i volia que tothom la veiés amb els seus ulls. La singularitat de Furest va fer que, a voltes, fos un incomprens, però l'empremta que va deixar al nostre poble encara la podem intuir, malgrat el pas del temps, quan observem el mar des dels balcons de *La Punta*.

Bibliografia i webgrafia

📖 Pomés, J. (2003). *Modest Furest (1852-1939)*.

Una vida entregada al poder curatiu de l'aigua, l'aire i la llum. Grup Vichy Catalan

📖 Sauleda Parés, P; Sauleda Parés, J. (2000).

El Sant Pol de l'avi. Sant Pol de Mar

📖 Sauleda Parés, P; Sauleda Parés, J. (2006).

El tren i la punta. Sant Pol de Mar

📖 <https://www.galeriametges.cat/>

📄 Fonts documentals

📖 Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar

📄 Imatges

📖 Arxiu Pere Sauleda

LA PROMOCIÓ TURÍSTICA AL SANT POL DEL SEGLE XX

Fem una mirada enrere per veure com Sant Pol ha projectat la seva imatge cap a l'exterior al llarg del temps. Un breu repàs a com es va fer la promoció turística de la nostra vila durant el passat segle.

Cristina Bosch i Prat

Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar

L'estiueig com a fenomen social va ser un costum que es va estendre a partir de finals del segle XIX, entre les classes benestants d'algunes zones urbanes, com Barcelona, ciutat que en aquell moment era plena de fàbriques i focus de diferents epidèmies. L'higienisme va difondre els valors de la salut ambiental, derivats de l'aire pur, l'exercici, els banys de mar i la bona alimentació i algunes famílies van escollir indrets de la costa, a la recerca d'aquests beneficis.

Un dels primers a veure el potencial que Sant Pol tenia com a centre d'estiueig va ser el Doctor Modest Furest, artífex del primer fulletó turístic que coneixem. El va publicar l'any 1928 i conté moltes dades sobre el Sant Pol de l'època: el nom de totes les autoritats municipals, del mossèn, del metge i dels mestres d'escola, entre d'altres, a més de dades històriques i estadístiques. Conté també una pila de fotografies de Sant Pol i en destaca les seves qualitats, que feien que en aquell moment 150 famílies hi vinguessin a estiuejar cada any.

Era un fulletó amb anunciants, clarament orientat al visitant i, especialment, a promocionar el darrer projecte de Furest: L'Hotel Solàrium, doncs s'hi anunciava la inauguració de l'edifici per a finals de 1928, la qual cosa no va arribar a succeir.

És innegable que Sant Pol fou una de les platges de moda durant els anys 20 i 30 del segle XX i que bona part d'aquest mèrit el podem atribuir a les iniciatives de Furest, com la construcció del passeig de *La Punta* i les millores en la salubritat de la vila. La fama de poble net que va assolir motivà que un dels eslògans més antics fos, precisament, "Per blancor, repòs i netedat, Sant Pol de Mar".

Dia del turista.
Homenatge a una
família alemanya
que feia 25 anys que
era fidel a Sant Pol
de Mar. Presideix
Francesc Tarridas i
Sauleda as seu costat,
Ramon Serra Agut
de l'Hotel Gran Sol i
Montserrat Blanch

Pastisseria Baixas,
amb Antoni Maria
Tarridas Permanyer i
Carme Ponsa Egea a
primer terme

VA SER A PARTIR DE LA DÈCADA DE 1950 QUAN VAN PROLIFERAR ELS HOTELS I VA COMENÇAR A ARRIBAR EL TURISME ESTRANGER, QUE TAMBÉ LLOGAVA HABITACIONS A CASES PARTICULARS

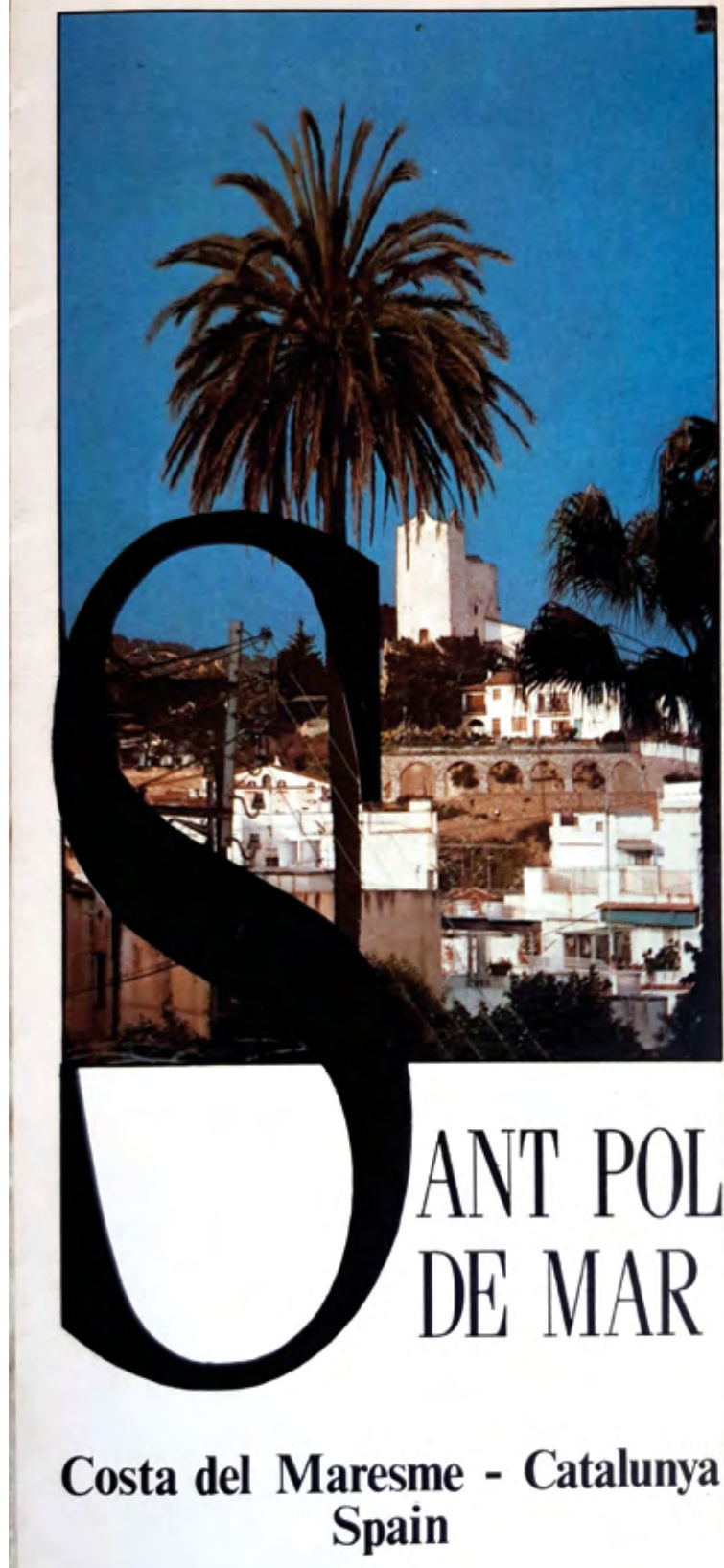
Fulletó de la dècada de 1970

Va ser a partir de la dècada de 1950 quan van proliferar els hotels i va començar a arribar el turisme estranger, que també llogava habitacions a cases particulars. Als anys 60 es creà la *Junta Municipal Pro Turismo*, amb l'objectiu de promocionar aquesta activitat. Una de les seves iniciatives va ser la celebració del "Dia del Turista", que va consistir en un reconeixement als primers establiments hostalers del poble, *L'Hostalet* i *Can Tarano*, tots dos regentats per dones. Es va fer un acte institucional a l'Ajuntament, però també s'hi van adherir alguns comerços, com la *Pastisseria Baixas*, que va fer un pastís promocional per obsequiar els turistes i clients que hi anaven.

L'eslògan, poc afortunat, de la dècada de 1970 fou: "Blancor vora el mar, Sant Pol de Mar" i, durant aquells anys, també es va intentar promocionar la costa del Maresme, sota la denominació de *Costa Dorada*, idea que aviat s'abandonà, en no poder competir amb la homònima de Tarragona.

Fulletons de la
dècada del 1980

L'any 1980 una renovada *Junta de Turisme de Sant Pol de Mar Costa del Maresme*, volia fomentar la promoció de la imatge de la vila de cara als visitants. És per això que va elaborar un llistat de necessitats a resoldre, que incloïen la neteja de carrers i platges, l'emblanquiment de façanes, la il·luminació i la seguretat, entre d'altres. El col·lectiu edità també un fulletó, que utilitzà com a imatge una pintura de Ramon Mas i Mas.

De finals dels 80 és també el primer tríptic editat per l'Ajuntament de Sant Pol, amb el suport de la Direcció General de Turisme de la Generalitat.

Va ser als anys 90 quan el consistori santpolenc va assumir responsabilitats en la gestió de la promoció local des de la regidoria de Turisme, encapçalada per Joan Xumetra. L'any 1995 s'inaugurà la primera Oficina de Turisme a Ca l'Arturo i s'edità un llibret, dissenyat per Ramon Vila. Aquesta publicació, a mode de guia, llençava un dels eslògans que més fortuna ha fet: el cèlebre "Sant Pol a tothora".

Libret editat per la
Regidoria de Turisme
(1995)

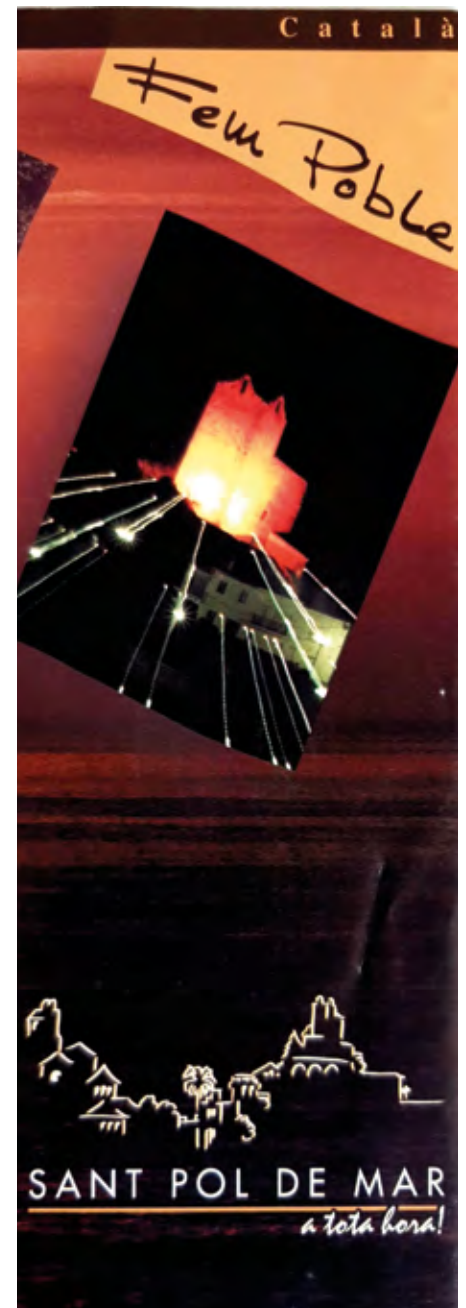

Fulletó de l'any 1998,
editat per la regidoria
de Turisme

L'any 1998 la regidoria de Turisme creà una pàgina web amb informació de la vila i edità un nou tríptic, amb la frase "Fem poble". El fulletó contenia un nou logotip, amb l'eslògan anterior modificat: "Sant Pol de Mar A tota hora", que s'utilitzà també en la confecció de samarretes promocionals.

Inauguració de
l'Oficina de Turisme
de Sant Pol de Mar
a ca l'Arturo (1995).
Podeu veure'n un
vídeo escanejant
aquest codi QR amb
el vostre dispositiu

Bibliografia

- 📖 Furest Roca, M. *Turismo catalán San Pol de Mar*. (1928)
- 📖 Serra Pla, J. *Sant Pol de Mar. Present i futur*. Programa de Festa Major (1974)
- 📖 Butlletí informatiu del centre d'iniciatives "Maresme turístic" (1980)
- 📖 Revista *El Rellotge* (1979-1980)
- 📖 *Nou tríptic sobre Sant Pol per als visitants turistes*. Revista ENS 24 (juliol 1998)

Fonts documentals i imatges

- 📖 Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar
- 📖 Arxiu Pere Sauleda

A TOT DRAP

LA PRESERVACIÓ DEL PASSAT MARINER DE SANT POL

Amb el sardinal Sant Pau com a principal ensenya de l'entitat, A Tot Drap s'encarrega de mantenir viva la flama de vila marinera i el passat pescador de Sant Pol.

A Tot Drap

[Agrupació Escolta el Nus](#)

[Amics de les Arts](#)

[Ampa Escola Sant Pau](#)

[Ampa Institut Sant Pol-La](#)

[Vallalta](#)

[Associació Fira Alternativa](#)

[At. Club Sant Pol](#)

[Centre Cultural i d'esbarjo](#)

[Cineclub Akira](#)

[Club Bàsquet Sant Pol 07](#)

[Club Nautic Sant Pol de Mar](#)

[Club Petanca Sant Pol](#)

[Club Petanca Santpolenc-](#)

[Maresme](#)

[Club Tennis La Riera](#)

[Club Tennis Sant Pol](#)

[Colla de Geganters](#)

[Col·lectiu Feminista](#)

[de Sant Pol](#)

[Comissió de Reis](#)

[Crisol](#)

[Esbart Dansaire](#)

[Grup l'Hotel](#)

[La Infernal de la Vallalta](#)

[Penya Xíndries](#)

[Unió d'Establiments i Serveis](#)

[Volades Santpolenques](#)

[Vòlei Sant Pol](#)

A Tot Drap (ATD) és una associació sense ànim de lucre de Sant Pol de Mar amb més d'un centenar de socis i sòcies, que es va constituir l'any 2005 amb la finalitat de promoure la conservació i la difusió del patrimoni marítim. Una de les iniciatives, prèvies a la constitució de l'associació, va ser la recuperació i restauració de la Tortuga, un llagut de l'any 1944. Això va encoratjar diversos grups de persones a fer el mateix amb altres barques: la Massagran, la Dolors, l'Amparo, la Xavi, la Montserrat i la Lorenzo en són alguns exemples.

Seguint aquesta línia d'actuació, l'any 2006 ATD va signar un conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Sant Pol i el Museu Marítim de Barcelona per construir el Sant Pau (sardinal aparellat a vela llatina de 10,5 metres d'eslora, amarrat habitualment al port d'Arenys) i restaurar la Caseta del Motor (la "Màquina") com a centre d'interpretació de varada tradicional.

El naixement d'A Tot Drap, per tant, va ser fruit de la preocupació

d'un grup de persones per la pèrdua progressiva dels darrers llaguts de la platja de les Barques—últims vestigis d'un passat mariner amb centenars d'anys d'història—i de la voluntat de recuperar i conservar el patrimoni marítim com a part de la nostra cultura i de la nostra història. L'autèntic motor que mou l'associació és la voluntat d'unes persones que, de manera totalment altruista, treballen per recuperar aquesta herència cultural (especialment les embarcacions i l'art de la navegació a vela llatina) que gairebé havia desaparegut. A Catalunya, les associacions amb aquesta finalitat s'agrupen al voltant de la Federació Catalana per la Cultura i el Patrimoni Marítim i Fluvial, de la qual ATD és sòcia activa.

A Tot Drap organitza i dinamitza la seva activitat a partir de diferents seccions i així fa possible que els associats hi puguin participar segons les seves preferències. Algunes de les seccions són les Barques (llaguts a motor o a vela llatina), els Patins (sèniors, júniors i a rem), el Sant Pau i d'altres com la de Patrimoni

L'AUTÈNTIC MOTOR QUE MOU L'ASSOCIACIÓ ÉS LA VOLUNTAT D'UNES PERSONES QUE, DE MANERA TOTALMENT ALTRUISTA, TREBALLEN PER RECUPERAR AQUESTA HERÈNCIA CULTURAL

L'entitat ha recuperat el Tenyidor i la Caseta del Motor

Marítim (de recuperació d'antics espais vinculats al passat mariner de Sant Pol), Documentació i Arxiu de Patrimoni Natural (de protecció i conservació del nostre entorn per mitjà d'activitats de divulgació i sensibilització).

Altres iniciatives de recuperació del patrimoni marítim d'ATD són la ja esmentada rehabilitació de la Màquina, declarada Bé d'Interès Cultural, que, amb 90 anys d'història, és l'única que es conserva en perfecte estat al nostre litoral (vegeu l'article del número 16 de la revista ENS) o la recuperació del Tenyidor o la Casa dels Pescadors, a partir d'un acord amb la Confraria dels Pescadors de Sant Pol.

També val la pena destacar altres activitats impulsades per A Tot Drap, com són el foment de la pràctica i la navegació en embarcacions tradicionals pròpies (com el llagut de vela llatina o el patí de vela) o l'organització de trobades de vela llatina i d'altres embarcacions tradicionals.

A més, en col·laboració amb altres entitats de Sant Pol i l'Ajuntament, A Tot Drap participa activament en les diverses activitats culturals de la vila, com ara el Firamar, la Festa Major o les Festes de Sant Pere, patró dels pescadors, recuperades recentment.

Si en voleu més informació, podeu consultar el web de l'associació (www.atotdrap.cat) o enviar un missatge de correu electrònic (atotdrap@gmail.com).

MARIA PILAR MARQUÈS

10 ANYS COM A JUTGESSA DE PAU DE SANT POL

Nascuda als 4 cantons de Sant Pol, a Can Marquès, **Maria Pilar Marquès Garriga** acaba de renovar el càrrec de Jutgessa de Pau just quan es compleixen 10 anys del seu primer nomenament.

Marquès es va iniciar laboralment a l'empresa tèxtil familiar Marquès-Fulquet, que després va passar a ser Tarridas i Vives. Quan aquesta va cessar l'activitat, va treballar en una altra empresa tèxtil per, finalment, acabar al reconegut restaurant Sant Pau com a rebostera, on s'hi va estar durant 18 anys, fins que una lesió vertebral la va obligar a deixar la feina. Actualment és membre de l'Associació Catalana en Pro de la Justícia.

“**Sempre miro de ser pròxima amb les persones que tracto.**”

La seva trajectòria professional poc té a veure amb el món del Dret...

Per ser Jutge de Pau no es requereix tenir estudis de Dret. Jo m'havia estat 18 anys treballant al restaurant de la Carme Ruscaldeda fins que una lesió a la columna em va allunyar de la cuina.

Sempre he estat molt activa i tenia la confiança que em recuperaria i podria seguir fent la vida de sempre, però el tribunal mèdic em va declarar una invalidesa del 33%. Aquell dia em vaig enfonsar anímicament i vaig haver de plantejar-me la vida d'una altra manera. El metge em va dir: "aprèn a delegar"!

En aquella època li vaig comentar a la llavors alcaldessa que necessitava tenir el temps ocupat i que si podia fer res pel poble, que m'ho digués. Va ser poc temps després quan se'm va proposar de presentar candidatura a Jutgessa de Pau.

Com va ser la seva estrena com a Jutgessa de Pau?

A l'haver-hi una vacant de Jutge de Pau al poble, m'hi vaig presentar, i vaig entrar com a Jutgessa de Pau substituïda el 17 de desembre de 2012. El llavors titular era en Tomàs Sauleda, però va caure malalt i d'un dia per l'altre em diuen que tenia un casament. Al primer moment pensava que em deien que algú del meu entorn es casava i no entenia res! No m'ho esperava pas! I quan vaig haver-lo d'oficiar, vaig dir als nuvis que era el primer casament per a mi, però que estiguessin tranquils perquè també ho era per a ells! Al final, tot i la por inicial, va sortir tot molt bé. I des de llavors he casat molts santpolencs i santpolenques –i també de fora!–, i també he mediat en moltes incidències veïnals.

I al febrer del 2014 ja passa a ser Jutgessa de Pau titular.

Sí, des de llavors ja vaig ser la titular i vaig fer diversos cursos de formació. Però aquests cursos s'haurien de fer abans d'arribar al càrrec per tenir uns coneixements previs de totes les competències que té un Jutjat de Pau, com són tramitar expedients de matrimoni, oficiar casaments, el registre civil de naixements i defuncions, o els judicis de faltes menors, que es van deixar de fer al 2015 als Jutjats de Pau per passar-se a fer als jutjats de zona.

La seva experiència vital l'ha ajudat a exercir la tasca de Jutgessa de Pau?

Quan treballava de pastissera al Sant Pau era molt estricta amb els mesuraments i amb la cadena del fred, i sempre ho he recalcat molt a tots els estudiants que han fet les seves estades al restaurant. Podien saber molt bé la teoria, però allà tocava aprendre la pràctica. Agafaves

llaços amb persones i cultures d'arreu del món i és una experiència molt gratificant.

En la meva tasca com a Jutgessa de Pau sempre he procurat actuar amb sentit comú i segons l'experiència adquirida amb els anys. Sempre miro de ser pròxima amb les persones que tracto. Abans, quan em posava la toga per jutjar els delictes de faltes menors, passava a ser una persona totalment imparcial, per molt que conegués a alguna de les parts en conflicte.

Recorda algun dels moments que més li ha marcat en aquests 10 anys?

Un d'ells seria el primer casament de persones del mateix sexe a Sant Pol. Va ser el d'una parella de noies i el pare d'una d'elles em va dir que aquí érem molt moderns! Jo li vaig respondre que fèiem el que la legislació permetia fer, ni més ni menys! És molt maco veure la reacció de persones que al seu país no tenen reconegut aquest dret i expressen la seva felicitat en poder-ho fer aquí.

La valoració global déu ser positiva perquè aquest 2022 ha presentat de nou la seva candidatura i ha estat escollida pel Ple municipal per renovar el càrrec 4 anys més.

El 2021 ha estat un any molt dur a nivell personal. El 28 de setembre va morir el meu marit i vaig prendre la decisió de deixar el càrrec. Però la meua filla em va dir que no ho fes, que allò em donava vida, i a més, al desembre, també va morir el Ramon Ribera, Jutge de Pau substituït. Si jo deixava el càrrec, el poble es quedava sense aquesta figura. Considerava que no podia deixar Sant Pol sense jutge i per això vaig decidir continuar i em vaig presentar a la reelecció.

Té neguit pel possible projecte de Llei que podria suposar la desaparició dels Jutjats de Pau?

Els jutges de Pau estem al cas de l'evolució d'aquest projecte de Llei. Fa anys que es parla d'aquesta possibilitat i estem a l'espera que se'ns digui ben bé què volen fer.

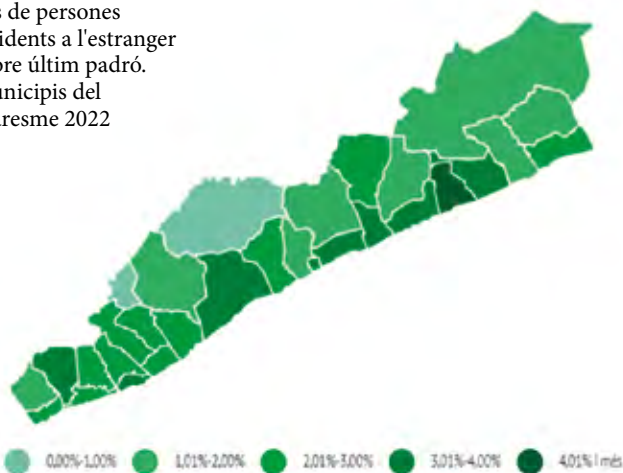
Però d'entrada trobem que seria un error, ja que, per exemple, el fet de treure'ns la competència per jutjar els delictes de faltes, va comportar més feina i saturació pels jutjats de zona.

Al Maresme som 28 jutjats de pau que donem servei a 303.000 persones i els canvis que es podrien introduir amb la nova Llei ens fa por que puguin suposar una nova passa enrere per a la ciutadania, que s'hauria de desplaçar per fer tràmits senzills que actualment es poden fer al nostre poble i, a més, se saturarien encara més els jutjats de zona. Però de moment tot són dubtes.

SANT POL ÉS EL TERCER MUNICIPI DEL MARESME AMB MÉS POBLACIÓ RESIDENT A L'ESTRANGER

Població resident a l'estranger

Pes de persones residents a l'estranger sobre últim padró. Municipis del Maresme 2022

Població santpolenca resident a l'estranger per països

<u>País</u>	<u>Població resident al país</u>	<u>%/total pob. resid. estranger provinent municipi</u>
Alemanya	41	19,43
Argentina	22	10,43
Regne Unit	19	9
França	16	7,58
Suïssa	15	7,11
Uruguai	13	6,16
Itàlia	12	5,69
Països Baixos	10	4,74
Estats Units, els	8	3,79
Mèxic	8	3,79
Andorra	6	2,84
Xile	5	2,37
Suècia	4	1,9
Marroc, el	4	1,9
Resta de països	28	13,27
Total	211	100

Font: Idescat, a partir del Padró d'espanyols residents a l'estranger de l'INE. No es publiquen freqüències inferiors a 4 casos.

Així ho constata el darrer informe sobre el padró d'habitants residents a l'estranger elaborat per l'Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal del Maresme.

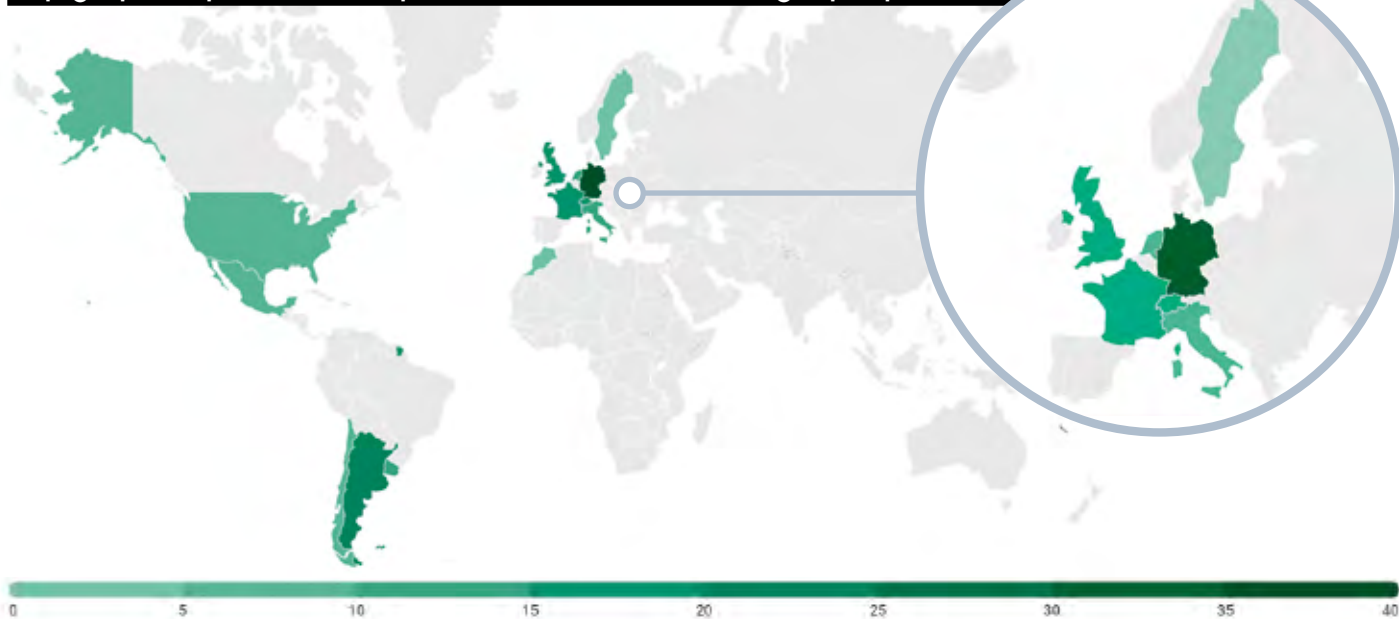
El nombre de persones residents habitualment a l'estranger i amb darrera inscripció en algun municipi de la comarca del Maresme se situa en les 13.254, segons el Padró d'Habitants Residents a l'Estranger, publicat recentment per l'IDESCAT i amb data de referència a 1 de gener de 2022. Respecte d'un any abans, la xifra ha augmentat de 728 persones cosa que en termes relatius es tradueix en un increment del 5,81%, molt superior a l'experimentat l'any 2021, en què el ritme de creixement va alentir-se (2,98%) molt probablement per les restriccions de mobilitat arran de la pandèmia. Així, el ritme de creixement s'accelera.

La informació per municipis indica que en totes les poblacions hi consten persones residents a l'estranger de forma permanent. En la majoria d'ells el nombre ha augmentat en relació al 2021 i només ha baixat a Alella (-0,93%) i Palafolls (-0,75%).

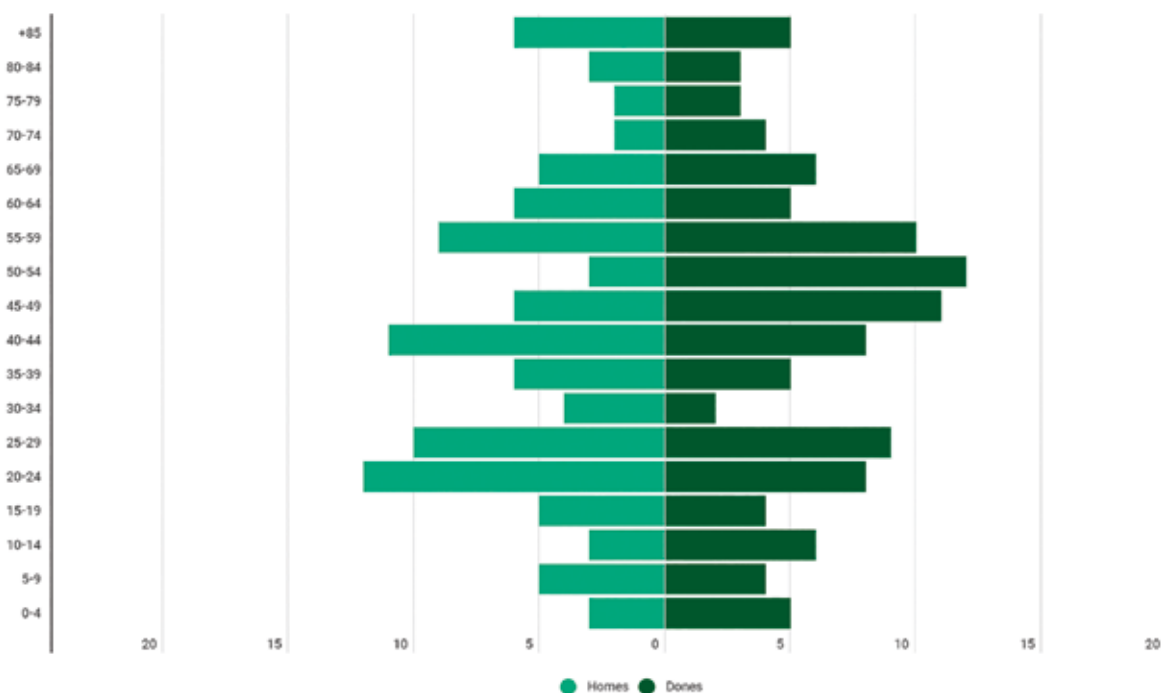
El increments relatius més intensos de població resident a l'estranger s'han experimentat, de major a menor intensitat, a Òrrius (50%), Santa Susanna (19,61%), Cabrera de Mar (15,12%), Argentona (13,33%) i Sant Cebrià de Vallalta (13,46%). Ara bé, quan posem en relació les xifres de residents a l'estranger amb el darrer padró del municipi –d'un any abans– constatem que el mapa que es dibuixa és força diferent. Així, Calella, un any més, és on proporcionalment el pes de la població resident a l'estranger és més elevada (5,39%). La segueixen Caldes d'Estrac (4,00%), i Sant Pol de Mar se situa en tercera posició (3,81%), per davant d'Arenys de Mar (3,74%). Pel conjunt del Maresme el pes és del 2,88%.

Si ens fixem en el cas concret de Sant Pol de Mar, les dades mostren que la majoria de santpolencs i santpolenques que resideixen a l'estranger ho fan als països d'Europa, essent Alemanya el país que concentra,

Infografia de població santpolenca resident a l'estranger per països

Població santpolenca resident a l'estranger per gènere i edats

amb molta diferència, un major nombre de vilatans amb quasi un 20% del total. En segon lloc trobem l'Argentina, on hi resideix el 10,5% de santpolencs i santpolenques a l'estranger.

Si ho segmentem per sexes, s'observa que el 52,13% dels residents a l'estranger són dones, mentre que el 47,87% són homes. En termes absoluts, això suposa 110 dones i 101 homes.

I si es comparen les dades d'enguany amb les de l'any passat, es constata

que hi ha hagut un lleu augment de santpolencs que resideixen a l'estranger (206 persones al 2021 davant de les 211 del 2022).

En el conjunt de Catalunya són un total de 357.011 persones les que resideixen a l'estranger a 1 de gener del 2022 i que estan inscrites a les oficines consulars, el que suposa un increment anual relatiu del 4,84% i absolut de 16.497 persones. Un increment que s'ha donat en la majoria de comarques catalanes amb l'excepció de l'Alta Ribagorça

(-3,42%) i el Pallars Sobirà (-2,55%). Els increments relatius més intensos s'han registrat al Baix Ebre (8,33%) i al Vallès Oriental (8,5%). El Maresme es manté com la quarta comarca amb major nombre de residents a l'estranger, segons les inscripcions a les oficines consulars, amb 13.254 i una concentració del 3,71% del total català. En la comparativa amb l'any anterior, els països de destí on –en termes relatius– ha augmentat més la presència de maresmenques i maresmencs són els Emirats Àrabs Units, Noruega i Regne Unit.

De la L i M

ELS CARRERS DE SANT POL

Comentats per un que no és de Sant Pol

Arriba un nou lliurament d'aquest treball del farnesenc Ramon Sargatal, amb el qual dona a conèixer la història dels personatges que donen nom als carrers de la vila.

LAIETÀNIA, CARRER DE

És un topònim històric. La Laietània, és una àrea geogràfica de la província romana de la Tarraconense. Abraçava la part de costa que va des dels vorals del riu de la Tordera fins als del Llobregat. Entre altres nuclis de població són destacables les ciutats de Baetulo (Badalona), Iluro (Mataró), Ègara (Terrassa) o Blandae (Blanes). En temps de la romanització, era una de les zones culturalment més avançades gràcies al fet d' estar situada al cor de civilització ibèrica i damunt del substrat grec. Malgrat que tenim textos antics de referència en què queda ben delimitada la zona geogràfica, ni Estrabó, ni Plini, ni Ptolomeu no ens donen detalls de la història d'aquest poble iber ni de la seva relació amb els romans arribats a la península. Un fragment de la Història Natural de Plini, això sí, ens aclareix que "les vinyes laietanes d'Hispania són famoses per l'abundància de vi". Tot això que hi tenim de guanyat... El gentilici de laietània és laietà/ laietana. En què quedem, doncs? Laietana o Laietània? Descartem

que la confusió d'alguns plànols urbanístics de Sant Pol —en què el carrer és rebatejat com *Via Laietana*— sigui deguda a una desmesurada afecció a les vinyes i els gotims de què ens parla Plini. Més aviat ens decantem per la influència que exerceix sobre tot el Maresme la proximitat de Barcelona, amb una *via* inequívocament *laietana* fonamentada en la lògica històrica. El sempre admirat mestre Joan Coromines* ens diu a l'*Onomàsticon Cataloniae* que "laietani deriva de Laie", un assentament que hi hauria hagut a la muntanya de Montjuïc.

Font

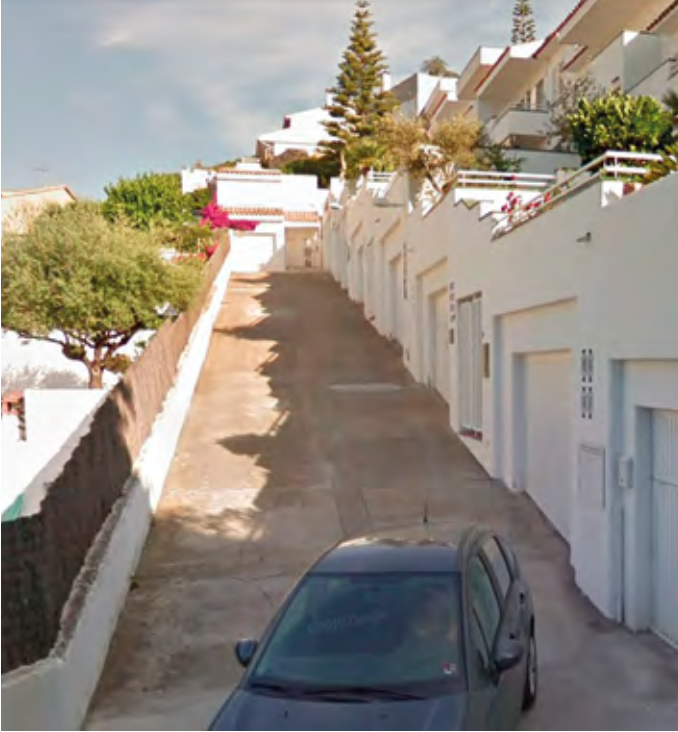
✎ Antonio García y Bellido. *La España del siglo primero de nuestra era* (según P. Mela y C. Plinio). Ed. Espasa-Calpe, 1978 (3ª).

✎ Joan Coromines. *Onomàsticon Cataloniae*. Curial Edicions Catalanes, 1989-1997.

✎ Parlament de Catalunya. Departament d'assessorament lingüístic: <https://www.parlament.cat/document/intrade/6281>

Localització

Barri del Sot del Morer (Urbapol)

LLEVANT, CARRER DE

És un vent empenyador, humit, que bufa exactament de l'est, aquella part de l'horitzó on contemplem "la llum pujada des del fons del mar", com diu el poeta Salvador Espriu*. Allà, a llevant, on el sol "comença just a tremolar", és on s'aixeca el vent que després de recórrer una gran extensió marina, arriba a les nostres costes i se'ns presenta amb onades de cresta escumejant i amenaçadora. Aleshores els qui tremolen ja som nosaltres. Sol dur ruixats i, si arriba amb ganexes, causa més d'un desastre. "Llevant de matinada, aigua assegurada", ens diu el refranyer.

Si et lledes amb el sol, lector, i veus una nuvolada negra i espessa que s'acosta per la banda de mar, prepara't per si hi ha mullena de la bona. En algunes zones costeres, arribat l'equinocci de tardor, esperen el *temporal del rentabótes*, que serveix per rentar els cups i bótes de la verema. També se solen desencadenar llevantades per l'equinocci de primavera. A Sant Pol, terra de pagesos i no solament de pescadors, encara és ben viva l'expressió *temporal de les faves*, que coincideix amb el temps de collita d'aquest producte.

Font

☞ Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre. El camp i els pagesos*. 2011

☞ Salvador Espriu. *Poema He mirat aquesta terra*

Localització

Barri de Can Balmanya

MANUEL CARRASCO I FORMIGUERA, CARRER DE

Manuel Carrasco i Formiguera (Barcelona 1890 - Burgos, 1938). Polític.

Pare de Jordi Carrasco i Azemar*. Regidor a l'Ajuntament de Barcelona per la Lliga Regionalista Catalana. Més tard va militar a Acció Catalana, de la qual en va ser un dels fundadors. Amb aquest partit va arribar a ser conseller de Sanitat del govern Macià. Més tard va ser dirigent destacat d'Unió Democràtica de Catalunya. També va ser diputat a les Corts espanyoles. Perseguit, primer, per les forces anarquistes a causa de la seva militància cristiana, més tard va ser empresonat i executat per l'exèrcit de Franco per haver estat militant catalanista.

Sant Pol li va dedicar un carrer perquè és un referent de la política catalana, però també perquè els seus descendents sempre han estat considerats santpolencs des que el fill Raimon va casar-se amb una descendent de la coneguda família de Can Nualart. Al costat de mar de l'actual carrer Manuel Carrasco i Formiguera s'hi aixecava la finca de Can Reig, que controlava bona part de la producció agrària del poble. Al segle XVII n'era propietària la família Tobella*, més tard va passar als Roca i Vivas i, el 1918, la va comprar el prohoms Ramon Planiol i Claramunt*. Tot anava bé fins que hi va entrar l'abella. La de Rumasa, volem dir! El rusc d'apartaments que hi ha ara és un fibló clavat en l'urbanisme de Sant Pol. I cou...

Font

☞ Quim Torra. *L'ideal d'independència de Carrasco i Formiguera*. El Núvol 29-09-2014

☞ Jesús Mestre i Campí (director). *Diccionari d'Història de Catalunya*. Ed.62, 1993.

☞ https://ca.wikipedia.org/wiki/Manuel_Carrasco_i_Formiguera

Localització

Centre Vila

MANZANILLO,

CARRER DE

Manzanillo és la ciutat més important de la província de Granma, a Cuba. Està situada a la part de llevant de l'illa, mirant al Carib. Va ser fundada a finals del segle XVIII. L'any 1868, a Manzanillo, Carlos Manuel de Céspedes va cridar a la revolta per la independència de l'illa. Ho va fer des de la finca que tenia als afores de la ciutat. Així va ser com va començar la *Guerra dels 10 anys* contra el poder colonial espanyol.

Com a primer acte de sobirania, el patró de la finca va alliberar tots els esclaus que hi tenia. Uns dies abans havia demanat a la filla del majoral que li confegís amb les teles que trobés una bandera que servís de símbol als escamots revolucionaris. La noia, inexperta en l'art de la costura i sense el material adient, va fer el que bonament va poder amb uns retalls de vestit i una mosquitera. En va resultar un esguerro: el que havia de ser una bandera imponent de combat es va quedar en un trist drap quadrat i irregular, d'un blau esllanguit i d'un vermell que més que sanguini semblava de galta assolellada. Això sí: per primer cop va aparèixer l'estel de cinc puntes. La *protoestelada catalana*?

Aquest carrer es va dir en un altre temps Ignasi Iglesias* i també Calvo Sotelo. Quan van començar

a retornar els *indianos*, abans de rebatejar-lo, era el carrer nou que marcava el límit de Sant Pol pel cantó muntanya. Per referències de Pere Coromines* (llegides als treballs dels germans Sauleda) sabem que durant les obres d'urbanització definitiva s'hi va trobar un basament de columna romana i un bon nombre de monedes i restes de teula de la mateixa època. També un munt de pedres romanes que es van fer servir per a les noves voreres dels carrers adjacents.

Noms anteriors

Popular: Carrer de les Murtreres

República: C/ Ignasi Iglesias

(acord de Ple, 15-02-1932)

Guerra Civil: C/ Manzanillo.

Franquisme: Calle de Calvo Sotelo

(acord de Ple, 27-04-1939)

Actual: C/ Manzanillo (restituït el nom per acord de Ple de 22-02-1979)

Font

✎ José Cantón Navarro. *Història de Cuba. El desafío del yugo y la estrella*. Ed. SI-MARSA, 2000

✎ Enrique Gay-Calvó. *Los símbolos de la nación cubana*. Ed. Boloña, 2000

✎ Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre*. El Senyor Ramonet. 2007

✎ Cristina Bosc. *Arxiu de Sant Pol. Estudi de la variació dels noms dels carrers de Sant Pol*.

Localització

Centre Vila

MAR,

PASSATGE DE

És el carrer curt i estret que va des dels Quatre Cantons (Plaça de Jaume Roig i Pujol*) fins a la via del tren i la platja. Se'l coneix de sempre com *el carreró*. Els santpolencs més arrelats encara l'anomenen Carreró d'Arenes.

Trencant a la dreta per la banda de baix, el passatge ens permet accedir a la Casa dels Pescadors, on el gremi hi tenia un lloc per tintar les xarxes i guardar els ormejos. Si venim de l'altre extrem i baixem per les escales (les de l'*antic estanc*), pren tot el sentit el pensament de Pla: "El mar vist a través d'una arcada. Existeix una cosa més prodigiosament bella?" El Carreró no fa arcada però tot emparedant el mar, ens l'acota i ens el fa més fantasiós i suggerent. Un enquadrament de cinema.

A mig camí hi ha una font amb una imatge (de discreta importància artística) dedicada a la Mare de Déu del Carme. Els santpolencs de tota la vida recorden que per davant seu passaven els primers banyistes que tornaven de la platja i s'hi rentaven els peus. Abans d'embarcar-se, els pescadors hi aprovisionaven l'aigua.

De passada es devien encomanar a la patrona carmelitana. Una patrona, recordem-ho, el nom llatí de la qual ens evoca el mont Carmel però que també vol dir "poema". Compensarem, doncs, la imperfecció de la ceràmica actual amb el final del bellíssim poema *Stella maris* que Miquel Costa Llobera dedica a la marededéu.

(...)

Verge del Carme, bé podeu estar-hi aquí, on l'esforç d'una ànima agraïda humil vos ofereix nou santuari. Pagau-la Vós amb un tresor sens mida... i esteneu des d'aquí l'escapulari al naufrag de la mar... i al de la vida!

Altres noms

Popular: Carreró / Carreró d'Arenes

Font

☛ Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre. La pesca*. 2008
☛ Pere Tió i Sauleda. Periodista, excap de Cultura del diari *Avui*

Localització

Centre Vila

MARESME,

AVINGUDA DEL

És la comarca allargassada, amb capital a Mataró, que mira tota cap a la Mediterrània. Va des de la Tordera, per llevant, fins a la població de Montgat, per ponent. Té quatre zones protegides com a parc natural (les serres de Marina, Sant Mateu, Corredor i Montnegre) i un total de trenta municipis disposats gairebé en dualitats: els de dalt i els de baix, els que van cap amunt i els que van cap avall. Hiverns moderats per la protecció que la serralada li ofereix per l'esquena i una absència gairebé total de glaçades a la zona de la costa fan que la comarca tingui un clima molt benigne, idoni per a l'activitat de lleure.

El mestre Joan Coromines* ens diu que el topònim deriva d'un plural i no pas d'un singular: *ora maritima* (contorns, costes marítimes). Recordem que el monestir de Sant Pau va dir-se originàriament *Sancti Pauli in Maritima*. I sí, podríem dir que hi ha molts *Maresmes*, i que el de Sant Pol és dels més afortunats. Per això xoca un punt passar per l'avinguda que en porta el nom. És un carrer amb una inclinació molt pronunciada, com una rampa d'enlairament per escapar dels límits de la comarca. L'automobilista que ataquí la recta amb prou decisió, si ho fa de pujada, pot sortir propulsat fins a Font Romeu. Si ho fa de baixada, el cotxe li podria rebotar i rebotar per la superfície marina, com un còdol, i anar a parar a les envistes d'una altra selecta destinació de turisme: Menorca.

Font

☛ Joan Coromines. *Onomasticon Cataloniae*. Ed. Curial, del 1989 al 1997.

Localització

Barri del Sot del Morer (Urbapol)

MARIÀ FORTUNY, CARRER DE

Marià Fortuny i Marsal

(Reus, 1838 - Roma, 1874). Pintor i gravador.

Reus, París... Tetuan, i no precisament en aquest ordre. Ampliem, però, el cercle virtuós: també va viure a Roma i a Madrid. Marià Fortuny va ser el primer pintor internacional de la Renaixença, un artista de l'escola romàntica que després d'una estada al Marroc va apassionar-se per l'orientalisme, tant de moda en el seu temps. *La batalla de Tetuan* i *L'odalisca* són els quadres més famosos d'aquella època.

Es va casar amb la filla del pintor Madrazo. De les anades i vingudes a la vicaria per preparar les noces, en va sortir un altra de les pintures que més li admirem: *La Vicaria*. Un marxant francès el va convèncer per provar sort en la tècnica del gravat. Ben aviat es convertiria en el gran artista dels aiguaforts. Els primers impressionistes francesos, amb Monet al capdavant, el van tenir en gran consideració malgrat la distància d'estil que els separava. Per què? "Perquè la seva és una pintura clara!", va confessar un dia Duret.

Té un carrer dedicat al barri de Can Villar de Sant Pol, un altre a Reus, un altre a Barcelona, i des del 1887, també en té un a París. És al districte 17è, ben a prop del Consolat d'Espanya. Un nomenclàtor dels carrers d'aquella ciutat ens diu que es tracta d'un "*peintre espagnol né a Reus (Catalogne) qui remporta en 1856 le grand prix de Rome et partit alors au Maroc (...) Henri Regnault apprecia beaucoup Fortuny*". El 1856, Fortuny encara vivia a Catalunya. Així doncs, de quin premi parlen? No ho sabem. Qui era Regnault? Això sí que ho sabem: un altre orientalista que va quedar captivat per la llum i el color del Marroc.

Font

Carles Soldevila. *Figures de Catalunya*. Ed. Aedos, 1962

Bernard Stéphane. *Dictionnaire des noms de rues*. Ed. Mengès, 2005

Localització

Barri de Can Villar

MARIANO CIRER SALA, CARRER DE

Va ser metge de Sant Pol i, com que la informació que en tenim és francament escassa, ens aplicarem el principi hipocràtic: *primum non nocere*.

Localització

Barri del Farell

MARIA PI, CARRER DE

Maria Pi i Claramunt

(Sant Pol de Mar, 1848-1873). Propietària.

Va ser l'hereva de la masia de Can Pi, una finca que encara avui té importància per la seva situació a l'eix central del municipi, per damunt de La Sènia* i abans d'arribar al Serrat d'en Mas, pujant pel carrer Herois de la Fragata Numància*. També va ser important per l'extensió dels seus cultius, per bé que actualment la propietat es troba parcel·lada. Mirant a migdia, des de Can Pi s'atalaia tant el sot del Morer (a llevant) com el de l'Arrosser (a garbí). Maria Pi va rebre la propietat als sis anys i en herència de segon grau. Quan es va casar amb el mestre Joan Riera i Aymerich va confiar casa i cultius als masovers i se'n va anar a viure al mig del poble. Va morir molt jove. La seva biografia és tan curta com el seu cognom.

Segons alguns santpolencs consultats, va facilitar la gratuïtat de l'aigua als veïns del sector del Torrent Arrosser*. Podria ser, doncs, que tingués un carrer dedicat com a mostra de reconeixement d'aquest liberalitat. O potser es tracta de la proximitat biogràfica amb els dos Riera que també són reconeguts històricament al poble. Si el vianant enfila el carrer del Doctor Riera Vaquer* (fill del mestre Riera), el traçat li farà una colzada inexorable i es trobarà de cop en el que porta el nom de l'al·ludida Maria Pi. Podríem posar-nos lírics i fer el símil dels fills que sempre busquen la falda de la mare? De cap manera: el metge Riera Vaquer no va ser infantat per Maria Pi, sinó per la segona esposa del mestre.

Font

Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre. Altres apunts i retalls*. 2018.

Localització

Barri de l'Hotel

SO DE(L) FONS, L'EXPOSICIÓ D'AQUEST ESTIU AL MUSEU DE SANT POL

Xavier Déu (1966) és l'artista que protagonitza l'exposició que es podrà visitar del 9 de juliol fins a finals de setembre al Museu de Pintura. Tothom que ho vulgui, podrà fer una visita guiada a l'exposició el 24 de juliol, en el marc dels actes programats per la Festa Major de Sant Jaume.

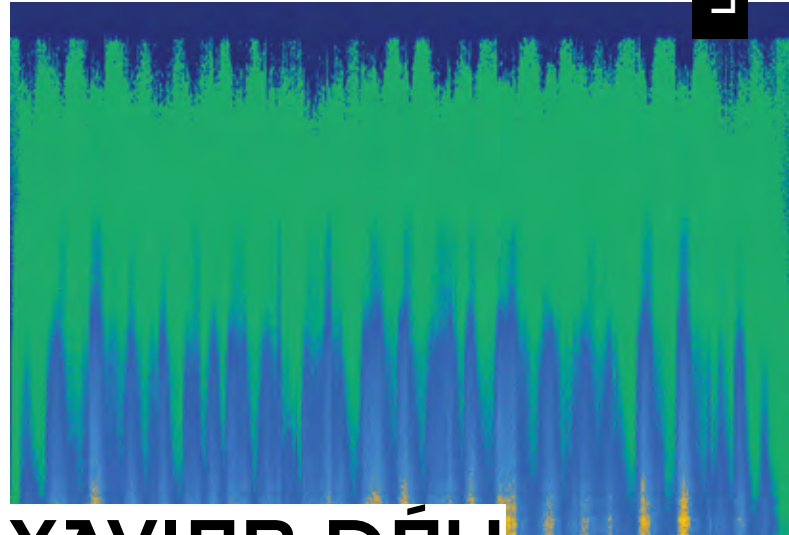
Aquest artista multidisciplinar ha realitzat diverses exposicions individuals i col·lectives des del 1997 i ha participat en fires internacionals com ARCO, ART COLOGNE, KIAF o SWAB. Xavier Déu treballa materials vinculats a l'escalfor, com la cera d'abelles per a la seva obra pictòrica i Peg-t -un plàstic termoformable transparent- en part de la seva obra escultòrica, a més de realitzar accions a la natura que s'enregistren en vídeo. La seva obra sempre ha estat relacionada amb la natura i el territori mitjançant el món apícola i l'ornitologia, i també treballa projectes d'art sonor.

Precisament, aquest darrer camp és el que experimenta amb l'exposició de Sant Pol de Mar, ja que la idea troncal és posar èmfasi al fet que el so de mar s'introdueix a l'interior de la sala d'exposicions del Museu de Sant Pol i assoleix el caràcter d'instal·lació sonora.

La mostra, des d'aquest punt de vista, proposa quatre instal·lacions amb la intenció de representar i/o interpretar de forma visual l'expressió sonora del mar que podem escoltar dins de la sala.

La proximitat de la sala amb la platja fa que es pugui escoltar, de manera permanent, el mar al seu interior. La finestra que es troba al replà anterior al Museu i que encara l'exterior, representa l'orella i permet que la remor s'introdueixi de forma natural. El projecte expositiu aprofita aquest fet tan inusual, per atorgar-li el caràcter d'obra, d'instal·lació sonora, sense que sigui intervinguda.

A parer de l'artista, la perseverança del so a l'interior de la sala, essent sostinguda en el temps, fa que les pintures de la col·lecció del Museu es vagin transformant en "marines". Els paisatges, els bodegons i les figures cada cop esdevenen més marineres i deixen de ser, molt lentament, els motius pintats originalment.

XAVIER DÉU

VA DE LLIBRES

Apunta't a la llista de distribució de recomanacions lectores!

Si vols rebre al teu mòbil les recomanacions de la Biblioteca de Sant Pol, envia la paraula *llibres* al número 661 874 108, i un cop al mes rebràs un whatsapp amb tres propostes de lectura.

JOVES

Cigarra.
Shaun Tan (2018, Barbara Fiore Editora)

"Cigarra" de Shaun Tan és un àlbum il·lustrat d'estètica aparentment infantil però que no ho és.

Trobem la història d'una Cigala que treballa com oficinista en una empresa fosca, tancada, rígida i sense contacte amb els companys de feina.

Les imatges també són senzilles, fosques i grises, i el text que acompanya és curt i sense articles, sempre acompanyat pel "Tac, tac, tac" d'un rellotge que ens fa pensar en el pas del temps.

No serà fins a la contraportada que no trobem una imatge amb color.

Amb la vida fosca i solitària d'aquesta cigala l'autor genera una reflexió en vers el sistema laboral actual que pot donar molt de debat i discussió.

ADULTS

El llibre blau de Nebo.
Manon Steffan Ros (2021, Periscopi)

En Siòn i la Rowenna han sobreviscut una catàstrofe nuclear que ha deixat una zona de Gal-les deserta amb molt pocs supervivents.

El Final, com ells en diuen, va marcar l'inici de la seva vida en un món sense persones, sense llum ni serveis. Però ells dos (tres, perquè hi ha una germana petita) creen una petita societat que els dona tot allò que necessiten.

I mentre la mare recorda coses que no li agradaven de l'antiga vida i agraeix aquesta nova oportunitat, el fill construeix un futur amb il·lusió.

Manon Steffan Ros ens regala un llibre senzill però profund.

Senzill perquè parla de la vida on només hi ha dues persones, que es porten bé, i que creen una vida amb tot allò que necessiten.

I profund perquè està escrit a partir dels pensaments i les reflexions íntimes dels dos protagonistes.

INFANTIL

La economia en còmic
Jézabel Couppey-Soubeyran, Auriane Bui
(2021, Astronave)

La Zoe, és la protagonista del còmic, una nena de 13 anys que va a l'institut i viu amb la seva mare, la Juliette, que està a l'atur.

La Zoe i la Juliette tenen una actitud positiva i activa envers aquesta situació, volen entendre què passa, trobar solucions i passar a l'acció.

Amb els seus amics i amigues de l'institut i la seva veïna, que és una professora jubilada d'economia de la Universitat de la Sorbona de París, anirà aprenent i entenent conceptes del nostre dia a dia que alhora són fonamentals en el funcionament de la nostra societat.

Aquest còmic d'una manera molt visual i senzilla ens farà veure que l'economia és a tot arreu i entendrem què són: l'atur, la renda bàsica, la jubilació, una "start-up", les desigualtats socials, l'especulació, la borsa, la globalització, el "crowdfunding, els impostos... I, els dos consells que ens donen la Zoe i la Juliette són molt importants :

"Si volem canviar el món primer l'hem d'entendre".

"Fem tot el que puguem i no ens rendim mai".

L'ESPÀI DEL LECTOR

Dones de la Vallalta

Aquesta és una carta de comiat. Com ja sabreu, hem tancat l'Associació, i ens semblava malament fer-ho "a la francesa".

Dones de la Vallalta érem l'Associació femenina i feminista de referència. Va ser creada el 10/09/2005 a Sant Pol de Mar, i teníem sòcies a aquesta població i també a Sant Cebrià de Vallalta i a Sant Iscle de Vallalta. La Junta estava formada per dones, encara que teníem socis de tots tipus a les activitats i tallers, gairebé dos-cents afiliats entre les tres poblacions.

Portàvem a terme diferents tallers, hem impartit xerrades sobre temes de salut, hem presentat llibres, participàvem a totes les Fires per donar a conèixer les nostres activitats, i organitzàvem a la primavera la Fira del Traster Obert, i el dia de Santa Llúcia, el 8 de desembre, la Fira de Nadal.

Érem una entitat sense ànim de lucre, col·laboràvem amb la Biblioteca Can Coromines i també amb l'Institut de Sant Pol a la prestació del Servei Comunitari.

Al no cercar cap benefici econòmic, cada any la Junta decidia un projecte solidari on col·laborar. La nostra activitat era visible, principalment, a les dates assenyalades del 25 de novembre, Dia contra la Violència Masclista; i el 8 de març, Dia de la Dona Treballadora.

Per últim, hem de fer un agraïment als santpolencs, principalment, pel seu suport en assistir als actes i activitats, però després dels pals a les rodes de les administracions, i el "remate" de la pandèmia, ens hem quedat sense forces. Gràcies i adéu.

Dones de la Vallalta

Pràctiques fraudulentes

Entre els estiuejants il·lustres de Sant Pol figura el músic Amadeu Vives, compositor, entre altres gèneres, d'unes sarsueles magnífiques. Això és més que conegut. Potser no se sap tant el fet que, en persona, va protagonitzar un bon sainet...

Ho llegim en la relació epistolar que va mantenir amb un altre il·lustre personatge santpolenc: Pere Coromines.

Influït pel seu amic, Amadeu Vives va llogar una casa al Carrer Nou. Com que la seva dona estava malalta, tots dos esperaven amb delit la primavera per anar a fer-hi salut. El cas és que, havent pagat a la bestreta tres rebuts, es van assabentar que la casa estava ocupada per una altra persona, que es negava a deixar-la perquè també al·legava els seus drets d'habitació.

"Me sembla que no soc jo qui tinc de fer tocar el dos a l'Hermínia, sinó la mestressa, ja que és la mestressa la que m'ha llogat la casa de la qual necessito jo disposar ja dintre de poc temps", escriu Vives, des de Madrid, al seu amic Coromines per tal que intercedeixi en el conflicte.

I qui era aquesta mestressa tan barruda que feia dobles contractes? Es deia Pilar Viladevall Coromina (coneguda com Pilar Marcelí) i era... de Santa Coloma de Farners.

Ni que sigui amb retard, el consolat de Farners demana excuses a la família Vives, a la Sra. Hermínia, a tots els santpolencs injustament desacreditats i, no cal dir-ho, declara aquesta propietària "persona non grata". No hi fa res que els fets hagin passat fa cent quatre anys: la declaració és amb efectes retroactius.

Ramon Sargatal

Consolat de Farners a Sant Pol de Mar

**Podeu fer arribar
els vostres textos a l'adreça
ens@santpol.cat**

**Aquests no podran excedir
els 1.500 caràcters i se'n
publicaran tants com
permeti el disseny de la
pàgina.**

On és el govern del canvi?

Tanquem el darrer curs polític abans de les properes eleccions municipals i a JUNTS ja hem escollit la Montserrat Garrido (o Lili, com molts la coneixem) com a cap de llista. El passat 5 de maig es va escollir per unanimitat dels associats que la Lili sigui qui encapçali la llista de JUNTS a les properes eleccions municipals amb l'objectiu de recuperar el Sant Pol que tant ens agrada.

Al setembre començarà el darrer curs polític de del mandat que acabarà amb les eleccions municipals al maig del 23. Un mandat que va començar amb un "govern de canvi" i que el que ha canviat és que tenim un poble més brut, deixat i insegur. On és l'institut? El POUM? La millora de la neteja i enjardinament a tot el municipi? Com dèiem: si ha canviat alguna cosa és per anat a pitjor. Tràmits, papers i burocràcies les que vulgueu però allò que tant es va vendre encara no s'ha executat i és el que realment preocupa a les famílies. Sembla que hem guanyat en transparència però hem perdut en eficiència.

Ara que ve l'últim any de mandat el Govern segur que aprofitarà per fer la operació de maquillatge que no ha fet en tot el mandat. S'arreglaran més els carrers, es netejarà més el municipi, i veurem més activitat municipal. Al passat Ple ja en vam ser testimonis d'unes modificacions al pressupost que més aviat responien al "Sant Pol posa't guapa".

Tanquem el curs desitjant-vos unes bones vacances i una bona Festa Major de Sant Jaume. A la gent de JUNTS ens hi trobareu i nosaltres aprofitarem per tornar amb les piles carregades.

Fent camí

Sovint ens costa acceptar que el canvi forma part de les nostres vides, que no sempre podrem assolir tot allò que ens hem proposat en el moment que havíem programat i que les circumstàncies van moldejant el camí. Això no vol dir que perdem el rumb i oblidem cap a on volíem anar, senzillament que de vegades s'ha de fer més volta o s'ha d'alentir la marxa.

Hi ha dues opcions: abandonar, queixar-se i lamentar-se o entomar-ho de la millor manera possible, fer autocrítica i sortir-ne reforçat. D'això segon se'n diu resiliència. En els darrers temps, Sant Pol i Esquerra hem demostrat que en tenim i molta, ben segur que tots teniu exemples al cap.

Cal seguir doncs, fent camí i acumulant força per a la regeneració política i democràtica, per poder seguir forjant un nou poder local que ens porti cap a un país més just i net.

No serà un camí planer, però tenim clar cap a on volem anar. I si ens voleu acompanyar, com diu la cançó: "No, no et diré que anirà bé perquè és el que diu la gent quan no et vol ajudar".

Això sí, ens tindreu al vostre costat pel que calgui, no en tingueu cap dubte, sempre hi som.

Cap a una política des de baix

«Tota política que no fem nosaltres serà feta contra nosaltres» és una de les cites més conegudes de Joan Fuster (1922-1992). La política institucional sempre ha estat un espai des d'on els més poderosos es podien beneficiar. Durant dècades, des dels ajuntaments fins als organismes estatals, han estat i són eines per legitimar i desenvolupar unes idees que han beneficiat a uns pocs (fent-nos creure que ens beneficiaven a tots). Enguany és l'Any Fuster, i la CUP de Sant Pol volem reivindicar aquesta cita del pensador del Sueca i la volem interpretar a nivell de Sant Pol:

Les persones que formem l'assemblea local de la CUP de Sant Pol demostrem dia a dia que qui mai ha fet política també pot fer política, que a qui mai se li ha preguntat l'opinió té moltes coses interessants a proposar, que un poble no es governa només entre 5 o 7 persones, sinó amb multitud de gent diversa, que es poden fer polítiques beneficioses per a la majoria i gestionar amb els valors de la sostenibilitat, que la valentia és un ingredient imprescindible i que combinada amb l'alegria, la convicció i la fermesa col·lectiva fa imparabile una onada de canvis a llarg termini. **El que hem començat aquesta legislatura no ha de tenir aturador:** els consells sectorials, el POUM, la policia de proximitat i comunitària, la renaturalització de la riera i les platges, la transparència i participació, etc. A més, tot això només és el principi!

Ajuntem-nos i governem-nos! Com més persones organitzades més poder popular!

Suma't a la CUP i fem de Sant Pol un poble valent i per a tothom! Visca la Terra!

www.santpoldemar.cup.cat
santpoldemar@cup.cat

Menys enquestes i més respostes

Fa uns dies que des de l'escola i l'institut han fet arribar als pares, mares o tutors, un enllaç per a fer una enquesta de part de l'Ajuntament sobre "LA MOBILITAT QUOTIDIANA A L'ENTORN DEL FUTUR INSTITUT-ESCOLA SANT PAU"

No en tenim cap dubte de què la participació ciutadana als municipis és cabdal per copsar l'opinió i anar revalidant els interessos dels ciutadans al llarg de la legislatura, també per agafar i utilitzar les idees de la gent que es preocupa i s'involucra quan els polítics ja no les tenen.

Ara bé, tractant-se d'un tema tan sensible com els dels nostres alumnes i la seguretat que mereixen i necessiten, des de Junts per Sant Pol creiem que, més que enquestes s'haurien de donar respostes i solucions, i també concretar les que van quedar inconcluses a la presentació pública del projecte.

I per a fer més palesa la transparència, caldria rectificar públicament a la web municipal, i allà on calgui perquè tothom estigui assabentat, que la data prevista d'entrada en funcionament d'aquest Institut-Escola, no serà l'anunciada, durant el curs 2022/2023, ja que encara no s'ha mogut una pedra.

No cal estar a l'oposició ni haver-hi defensat un altre projecte (que ja estava molt avançat i hauria vist la llum, potser abans que aquest), per adonar-se que aquesta proposta de l'actual govern neix ja amb mancances i petita. Que limitarà expectatives per l'alumnat i pels educadors. I que possiblement generarà un caos de mobilitat i seguretat que cap enquesta ciutadana els hi solucionarà.

Junts per Sant Pol

Herencias envenenadas

El 1 de Julio de 1997 el equipo de gobierno (CIU) del Ayuntamiento de St. Pol, en un claro ejemplo de mala praxis, otorga una licencia de construcción de una nave industrial en el P.I. de esta localidad a la mercantil Amargant. Dada la manifiesta ilegalidad de esta licencia, dado que la construcción se sitúa dentro de los terrenos de seguridad de autopistas y después de varias resoluciones administrativas, sentencias y recursos, el 12 de Septiembre de 2019, el TSJC emite sentencia firme de demolición de la citada nave industrial. Ahora, la Mercantil Amargant patrimonial, S.L., demanda una indemnización al Ayuntamiento de 3.786.568 € por responsabilidad patrimonial por la nulidad de la licencia concedida. El actual equipo de gobierno (ERC/ CUP), asesorado por profesionales externos, estima en 913.812 € la cuantía de la indemnización y se tendrá que solicitar un crédito para poder financiar dicha cantidad.

Dice un viejo refrán: "**De aquellas lluvias nos vienen estos lodos**". Cómo siempre, quién paga los **errores** de la clase política que nos gobierna, somos los ciudadanos/as de a pié y los responsables, generalmente, "se van de rositas", algunos/as bien pertrechados con los bolsillos llenos y protegidos por ese nefasto corporacionismo tan propio de las "casta" política.

El Teu Racó de Sant Pol de Mar

En aquesta ocasió us mostrem les il·lustracions que ens fa arribar Elisabeth Bas i la fotografia nocturna des del mar de Luis Ruiz-Avila, així com el capvespre d'Anna Pagès.

Que passeu tots un bon estiu!!

Gràcies a totes les persones que heu participat!

#108ENSEXPRESSEM

Si tu també vols aparèixer en aquesta secció, envia la teva proposta a ens@santpol.cat abans del 12 de setembre de 2022 o bé etiqueta la teva publicació amb #108ENSEXPRESSEM i passa'ns l'enllaç!

Ajuntament de
Sant Pol de Mar